

**BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ
YAŞAYAN DİLLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ**

Yıl/Year:5 Cilt/Volume:5 Sayı/Issue:9

2019/1

ISSN: 2147-5679

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ YAŞAYAN DİLLER ENSTİTÜSÜ

BİNGÖL 2019

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ YAŞAYAN DİLLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ

Yıl/Year:5 Cilt/Volume:5 Sayı/Issue:9

ISSN: 2147-5679

Sahibi / Owner

Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Adına
Doç. Dr. Abdulnasır SÜT

Editörler / Editors

Öğr. Gör. Murat VAROL
Öğr. Gör. Şerif GÜZEL

Dergi Sekreteryası ve İletişim /

Secretary of Journal and Communication:

Enstitü Sekreteri Sadrettin BEKİ

Dergi Tasarım ve Uygulama / Magazine Design

Şemal Medya Tasarım Ofisi

Dergi Yazışma Adresi / Correspondence Address

Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Müdürlüğü, 12100-Bingöl

Telefon: 0426 216 00 42

Faks: 0426 216 00 42

Enstitü e-posta: yasayandillerenst@bingol.edu.tr

Dergi e-posta: bingolyasayandiller@gmail.com

Basım Yeri / Place of Publication

Enes Basın Yayın Matbaacılık Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Litros Yolu Sok.

Fatih Sanayi Sitesi, No: 12/210,

Zeytinburnu/İstanbul

Tel: 0 212 501 47 63

Yayın Kurulu ve Danışma Kurulu Editorial Board and Advisory Board

Prof. Dr. Abdulaziz BEKİ
Prof. Dr. Abdulaziz HATİP
Prof. Dr. Abdullah KIRAN
Prof. Dr. Abdullah ÖNALAN
Prof. Dr. Edip ÇAĞMAR
Prof. Dr. Hasan ÇİÇEK
Prof. Dr. Hasan ÇİFTÇİ
Prof. Dr. Hasan TANRIVERDİ
Prof. Dr. Mehmet BARCA
Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ
Prof. Dr. Nesim DORU
Prof. Dr. Nusrettin BOLELLİ
Prof. Dr. Orhan BAŞARAN
Doç. Dr. Abdulcebbar KAVAK
Doç. Dr. Abdurrahim ALKIŞ
Doç. Dr. Abdülhadi TİMURTAŞ
Doç. Dr. Ercan ÇAĞLAYAN
Doç. Dr. Hayrettin KIZIL
Doç. Dr. İbrahim USTA
Doç. Dr. Mehmet BİLEN
Doç. Dr. Metin YİĞİT
Doç. Dr. Mustafa AGÂH
Doç. Dr. Mustafa ÖZTÜRK
Doç. Dr. M. Zahir ERTEKİN
Doç. Dr. Vecihi SÖNMEZ
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet KAYINTU
Dr. Öğr. Üyesi Ayhan TEK
Dr. Öğr. Üyesi Bedrettin BASUĞUY
Dr. Öğr. Üyesi Canser KARDAŞ
Dr. Öğr. Üyesi Hemin OMAR AHMAD
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet YAZICI
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ASLAN
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa GÜNERİGÖK
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf AYDOĞDU
Assist. Prof. Dr. Yadgar Rasool

- Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Dergisi yılda 2 kez yayımlanan, ulusal hakemli bilimsel bir dergidir.
- Yayımlanan yazıların her türlü hukukî ve bilimsel sorumluluğu yazarlarına aittir.
- Derginin her hakkı saklıdır. Dergide yayımlanan yazılar kaynak gösterilmeksizin kullanılamaz.

Bu Sayının Hakemleri

Prof. Dr. Hasan ÇİFTCİ - Bingöl Üniversitesi

Prof. Dr. Orhan BAŞARAN - Bingöl Üniversitesi

Doç. Dr. İbrahim USTA - Bingöl Üniversitesi

Doç. Dr. M. Zahir ERTEKİN - Bingöl Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Bedrettin BASUĞUY - Bingöl Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi İsmail SÖYLEMEZ - İnönü Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Nesim SÖNMEZ - Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Öğr. Gör. Ayetullah KARABEYESER - Bingöl Üniversitesi

Öğr. Gör. Şerif GÜZEL - Bingöl Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRDEN.....	7
KUYRUK ACISI: ORTAK ATASÖZLERİNİN HİKÂYELERİ: FARSÎ-KURMANCÎ-ZAZAKÎ -7-	
Hasan ÇİFTÇİ.....	9
MELA MEHMÛD AN JÎ HEMÎDÎ: ŞA'İRÊ BERÎ MELAYÊ CIZÎRÎ Û YEKEM MULEMME'A KURDÎ	
Tehsîn İbrahim DOSKÎ - M. Zahir ERTEKİN.....	43
TARÎXÊ TİYATROYÎ U EDEBİYATÊ ZAZAKÎ DI TİYATRO	
İbrahim DAĞILMA.....	63
TARÎXU MEYYAFARIQÎN A İBNU'L-EZREQ EL-FARIQÎ Û GIRÎNGÎYA WÊ DI DÎROKA KURDÊN MERWANÎ DE	
Ahmet Seyari	81
HÂFİZ DÎVÂN'I İLE KÛRT ŞAİRLERİNİN ŞİİRLERİNDE "PÎR"	
Mîr Celâleddîn Kezzâzî - Behrûz Hayriye	101

EDİTÖRDEN...

Değerli Okurlar!

Dergimizin 9. sayısıyla sizlerle. Yeni sayımızda beş makale bulunmaktadır. Her biri kendi alanında özgün çalışmalar olup yeni bilgilere ışık tutmaktadır.

İlk makalemiz Hasan ÇİFTÇİ imzalı seri makalelerin yedincisi olup *Kuyruk Acısı: Ortak Atasözlerinin Hikayeleri: Farsî-Kurmancî-Zazakî-7-* başlığını taşımaktadır. Bu makalede; halk arasında düşmanlık ve barışı ifade etmek için sıkça vurgulanan kuyruk acısı deyimini ve hikayesi, ortak kültüre sahip topluluklar arasındaki varyantlarıyla karşılaştırma yapılarak incelenmektedir.

İkinci makalemiz Tehsîn İbrahim Doskî ve M. Zahir Ertekin'in ortak hazırladığı *Mela Mehmûd an jî Hemîdî: Şairê Berî Melayê Cizîrî û Yekem Mulemme'a Kurdî* isimli makaledir. İlginç bir konuya dikkat çeken bu makale, Kürt edebiyat tarihine iki yeni bilgi kazandırmaktadır. Bunlardan birincisi Melayê Cizîrî'den önce var olan Kürt şairlere, bu makaleyle bir yenisi daha eklenmiştir; ikinci olarak da Kürt edebiyat tarihinde ilk mülemma yazarı olarak kabul edilen Ehmedê Xanî'den çok önce mülemmanın yazıldığını bizlere göstermektedir.

Üçüncü makale İbrahim Dağılma tarafından *Tarixê Tiyatroyî u Edebiyatê Zazakî Dî Tiyatro* başlığıyla hazırlanmış olup Zaza edebiyatında tiyatro konusunu ele almaktadır. Makalenin ilk bölümünde tiyatronun tarihi, gelişimi, kavramları ve terminolojisi ele alınırken; ikinci bölümde ise Zaza edebiyatında geçmişten günümüze tiyatro konusu işlenmektedir.

Dördüncü makale Ahmet Seyari'nin *Tarixu Meyyafariqîn a İbnu'l-Ezreq el-Fariqî û Girîngîya Wê di Dîroka Kurdên Merwanî de* başlığıyla kendi tez çalışmasının bir bölümünden hazırlanmış olduğu makaledir. Bu çalışma *İbnu'l-Ezreq el-Fariqî*'nin ilmî ve edebî kişiliği hakkında önemli bilgiler verilmekte ve seyahat notlarından oluşan *Tarixu Meyyafariqîn* adlı eseri tanıtılmaktadır. Yine bu çalışma bahse konu eser hakkında yapılan çalışmalar, içeriği ve önemi konusunda önemli detaylar aktarmaktadır.

Beşinci ve son makalemiz Çetin Kaska'nın *Hâfız Dîvan'ı ve Kürt Şairlerinin şiirlerinde "Pîr"* başlığıyla hazırladığı bir çeviri makaledir. Bu makale Mîr Celâleddîn Kezzazî ve Behrûz Hayriye'nin ortak yazarlığında yapılan bir çalışma olup Pîr kavramının Hâfız'ın şiirlerinde ve Kürt şairleri arasında işlenişini ele almaktadır. Bu makalede Hâfız'ın kendisine has ifadelerinin Kürt şairleri tarafından da kullanıldığına vurgu yapılmaktadır.